

[Erhard Jakobsen.]

videre end blot til disse enkelte ting, som har været nævnt og bliver nævnt i kommende taler.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg føler i og for sig ikke trang til at forlænge debatten. Jeg tror, at hr. Erhard Jakobsen og jeg, som jo engang havde nogenlunde samme standpunkter, er diametralt uenige på dette område, men det lader jeg ligge.

Jeg takker for hr. Erhard Jakobsens oplysning om, at 1975-76 ændres rent praktisk til 1976-77.

Hr. Erhard Jakobsen beskylder mig for, at jeg ikke kom med en saglig oplysning. Jeg har ikke talt noget om nettoprovenuet. Jeg sagde, at der flyttedes 3 mia kr. fra grundbeskatningen, og det synes jeg stadig væk er rigtigt.

Må jeg så endelig sige, at det var jo på hr. Erhard Jakobsens foranledning, at vi fik denne bestemmelse ind om, at man kunne tinglyse skatterne for folkepensionister og andre dårligt stillede. Den er fulgt op og forbedret også efter hr. Erhard Jakobsens ønske, men videre ønsker vi i hvert fald heller ikke at gå.

Ordføreren for forslagsstillerne (Erhard Jakobsen) (CD):

Det er så groft at sige, at jeg vil beskyldes af ministeren for noget, for jeg ved godt, at ministeren gav en korrekt oplysning, men den er blot ikke korrekt, hvis den står uden videre uddybning, for der flyttes ikke 3 mia kr.; resultatet bliver en nedsættelse af indkomstskatterne med 1.500 mill. kr., og derfor kan man ikke sige, at det er 3 mia kr., der hviler på grunden. Naturligvis kan man dele op i grundskatter og indkomstskatter bare efter statistikken, men det reelle er jo, at folk skal tage det af den indkomst, de tjener, og betale det, hvad enten det er beregnet efter en grundskyld, eller det er beregnet efter deres indkomst. Derfor vil jeg bare understrege, at det er det problem, som dette ting kommer til at stå over for. Det beløb, man skal godtgøre kommunerne, er ikke af denne størrelsesorden, det får ikke den finansielle virkning af 3 mia kr., og det var det tal, jeg gerne ville have ud af diskussionen og erstattet med de 1.500 mill. kr.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Det sidste har jeg ikke på nogen måde bestridt, og jeg må sige til hr. Erhard Jakobsen, at i det omfang, der er tale om en indkomstskat, hvori man kan fradrage ejendomsskatterne, er det rigtigt. I det tilfælde, hvor der ikke er nogen indkomstskat, og hvor der derfor ikke kan fradrages noget, er der tale om en direkte lettelse. Det findes der også eksempler på.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Erhard Jakobsen) (CD):

Det sidste er jeg glad for at ministeren understreger, at i de tilfælde, hvor der ikke er nogen indkomstskat, betyder dette en direkte lettelse. Ja netop, for i de tilfælde, hvor der ikke er nogen indkomstskat, vil der som oftest være tale om en så lav indkomst, at man ikke skal betale indkomstskat, og det er netop de mennesker, der i første række skulle hjælpes ad denne vej.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme [af Aksel Pedersen m. fl.].

(Lovforslag nr. 29. Fremsat 16/10 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 4 og 5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme [af Ritta Ahm m. fl.].

(Lovforslag nr. 46. Fremsat 22/10 75).

[Formanden.]

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme [af Aase Olesen m. fl.]:
(Lovforslag nr. 71. Fremsat 12/11 75).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

De lovforslag, der er fremsat af venstre, de radikale og kristeligt folkeparti, går, selv om de adskiller sig fra hinanden på forskellige punkter, alle ud på at afskaffe den amtskommunale grundskyld på landbrugets produktionsjord.

Ifølge venstres og de radikales lovforslag får afskaffelsen af den amtskommunale grundskyld af landbrugets produktionsjord fuld virkning allerede fra og med skatteåret 1978, mens kristeligt folkepartis forslag opererer med en nedtrappingsperiode på 5 år, således at landbrugets produktionsjord efter dette forslag først fuldt ud vil være fritaget for amtskommunal grundskyld fra og med skatteåret 1981.

Der er også en forskel i forslagene med hensyn til den måde, man afgrænser landbrugets produktionsjord på. Ifølge venstres og det radikale venstres forslag er det kun den del af en landbrugsejendoms areal, der ikke er bebygget, der skal betragtes som produktionsjord, og det vil bl. a. sige, at der stadig skal betales amtskommunal grundskyld af de arealer, der hører til avlsbygningerne. Efter kristeligt folkepartis forslag betragter man imidlertid hele landbrugsejendomsarealet, lige bortset fra stuehusarealet med tilhørende have, som produktionsjord, og efter dette forslag vil landbruget altså også slippe for at svare grundskyld af de arealer, der hører til avlsbygningerne. Hertil kommer, at efter almindelig vurderingssædvane vil sådanne arealer formentlig blive fastsat meget, meget lavt, hvad jeg mener må være en afgjort fejltagelse. Hvis man endelig går ind i problematikken om at beskatte tilliggende arealer til stuehus og avlsbygninger, kan det ikke være rimeligt, at de vurderes lige så lavt som produktionsjord i almindelighed.

Mens venstres og kristeligt folkepartis forslag går ud på, at den amtskommunale grundskyld af produktionsjorden på kortere eller længere sigt helt skal bortfalde, inde-

holder de radikales forslag en bestemmelse om, at de arealer, der efter deres forslag skal fritages for amtskommunal grundskyld, i stedet skal pålignes en arealafgift, der beregnes på grundlag af jordens såkaldte bondegårdsværdi, og hvis provenu skal betales tilbage til landbruget under ét i form af støtte til forskellige erhvervsøkonomiske foranstaltninger inden for landbrugssektoren. Rent umiddelbart finder jeg, at der kunne være noget fornuftigt i en sådan ordning, og jeg vil da ikke på forhånd afvise en nærmere forhandling om dette forslag under udvalgsbehandlingen. Derimod mener jeg allerede nu at måtte afvise den udformning, lempelsesordningen har fået i venstres og kristeligt folkepartis forslag.

Lad mig i øvrigt sige, at det er jo ikke lige netop sådan, at vi letter administrationen i dette land selv med det radikale forslag, forstået på den måde, at det er landbrugsministeren, der skal tage sig af arealafgiften, og det vil altså sige, at landbrugsministeren på basis af en grundværdi eller en anden værdi skal fastsætte en arealafgift og opkræve en sådan og så tilbagebetale den til landbruget, som så igen betaler det, som landbruget hidtil selv har betalt. Det vil altså sige, at nu får vi ikke 2, men 3-4 skatteministre og skatteadministrationer, og det er vel nok en ting, som vi må drøfte nærmere i et udvalg, hvis man når længere med denne tanke.

Må jeg yderligere sige, at det, som folkettinget i øvrigt har været enig i, er, at vi skulle tilstræbe lettelser i den direkte skat. Det er muligt, at jeg ikke har forstået tallets tale rigtigt, men jeg har i hvert fald forstået den så langt, at i det omfang man frtager en amtskommune muligheden for at udskrive skatter over grundskatterne, så skal disse penge hentes ind på anden vis, nemlig over det, der kaldes indkomstskatter, og det er de indkomstskatter, som man gerne ser lettet; så gangen bliver i hvert fald ikke ligefrem lettere med de lovforslag, som her ligger.

Som sagt, venstres og kristeligt folkepartis lovforslag tager vi direkte afstand fra, mens vi er parate til i et udvalg at se nærmere på det radikale forslag, som jo har den grundtanke, at man for alt i verden ikke skal støtte det kornproducerende landbrug, men hjælpe de mindre landbrug. Dem har jeg i og for sig også en vis sympati for.

Karl Nielsen (S):

De tre lovforslag, der her er til første behandling, er fremsat af venstre, kristeligt folkeparti og det radikale venstre. Alle tre forslag går ud på at ophæve den amtskommunale grundbeskatning over et kortere åremål for landbrug, gartneri, planteskoler, frugtplantager samt skove og plantager bortset fra de staten tilhørende skove og plantager. Fremgangsmåden, som de tre partier vil anvende i afviklingsperioden, er forskellig, men målet er det samme, nemlig at amtsgrundskylden skal væk.

Inden jeg går over til at omtale de enkelte forslag, har jeg et par generelle betragtninger, som især tager sigte på forslagene fra venstre og kristeligt folkeparti.

Det, vi oplever i denne tid, er, at en række borgerlige partier står i kø for at fremsætte forslag om fjernelse af den amtskommunale grundskyld helt eller delvis.

Forslagsstillerne til de forslag, vi behandler nu, altså venstre og kristeligt folkeparti, bruger bl. a. som argumentation, at beskatningen af produktionsjord er uheldig, fordi den nedsætter de berørte erhvervs konkurrencemuligheder i EF. Denne argumentation holder ikke efter socialdemokratiets opfattelse, idet vi er overbevist om, at i det øjeblik vi ophæver grundbeskatningen, stiger de berørte ejendomme i pris, altså denne afgiftslettelse, som det jo i virkeligheden er, vil kapitalisere sig i højere ejendomspriser. Dermed er vores konkurrencemuligheder ikke forbedret, for det, der spares i ejendomsskatter, kommer de unge, der køber landbrug, til at betale igennem forøgede gældsbyrder. Det vil med andre ord være til skade for generationsskiftet inden for landbruget.

Jeg vil også påpege, som vi tidligere har gjort det i forbindelse med lignende forslag om at vælte grundbeskatningen over på personbeskatningen i amterne, at derved opnår man en omfordeling, som vender den tunge ende nedad, idet 350 mill. kr. i dette tilfælde flyttes fra en progressiv til en proportional beskatning.

En anden ting, vi tidligere har sagt — og det gælder stadig væk — er, at det er de store jordbesiddere, herunder godsejerne, som kan gnide sig i hænderne, hver gang der fremsættes forslag som dem, vi behandler her i dag. Det er jo store beløb, ja, meget

store beløb for godsejere, der vil blive dem foræret, såfremt et af forslagene vedtages, og det er især lønmodtagerne, der kommer til at betale gildet, idet lønmodtagerne betaler 80 pct. af de personlige skatter her i landet. Hvad endnu værre er: lønmodtagerne kommer til at betale for en endnu skævere formuefordeling end den, vi har i øjeblikket. Dette skal ses i relation til den kapitalisering, jeg før omtalte.

Jeg vil også godt anføre, at jeg har forstået septemberforliget således, at vel kan forligspartierne frit fremsætte forslag, som ligger uden for forliget, men jeg tror, det vil være gavnligt for at opnå størst mulig effekt af dette forlig, om alle forligspartier udviser stor selvdisciplin, især når det drejer sig om forslag, der har karakter af omfordeling i økonomisk henseende. Nedsættelse af den personlige beskatning forudsættes jo i septemberforliget, men jeg kan kun se, at disse muligheder forringes igennem de forslag, vi her behandler.

Dernæst vil jeg vende mig til de enkelte lovforslag, først forslaget, der er fremsat af kristeligt folkeparti. Dette forslag går ud på, at amtsgrundskatten skal afvikles over en 5-årig periode. Afviklingsperioden begynder i 1977 og slutter med udgangen af året 1980. I afviklingsperioden nedsættes grundskyldpromillen med 4 promille pr. år. Fra 1981 skal der ifølge forslaget kun betales amtsgrundskat af det areal, der anvendes til stuehus og have.

For at ingen skal tro, at der her ligger en masse gode skattepenge, vil jeg gerne oplyse, at det areal, der medgår til stuehus og have, i gennemsnit udgør 1.000 m², og grundværdien heraf skal ansættes til samme pris pr. ha som for den øvrige del af ejendommen. Disse regler er regler, som vurderingsmyndighederne har fået dikteret, og der kan ikke opereres med en højere pris, medmindre der er særlig beliggenhedsværdi at tage hensyn til. Hvis vi går ud fra en gennemsnitsvurdering på 6.000 kr. pr. ha, og det er et meget realistisk gennemsnit, vil det sige, at et stuehus har en grundværdi på 600 kr. 20 promille heraf er lig med 12 kr. i amtsgrundskyldbeskatning. Til sammenligning hermed skal jeg tage et ganske almindeligt parcelhus i Vestjylland, som betaler ca. 400 kr. i amtsgrundskyldskatter pr. år.

Alle kan vistnok se, at dette forhold ikke

[Karl Nielsen.]

er rimeligt, og socialdemokratiet afviser dette forslag.

Venstres lovforslag går ud på, at amtsgrundskyldbeskatningen skal ophøre allerede fra og med skatteåret 1978 for samme kategori af ejendomme som nævnt i kristeligt folkepartis forslag. Det fremgår af forslaget, at der skal betales amtsgrundskyldskat af de arealer, der anvendes til bebyggelse, og det vil sige de arealer, hvor stuehus, driftsbygninger, gårdspladser, haver er beliggende, men beskatningen af disse arealer vil heller ikke spille nogen provenumæssig rolle, idet jeg vil mene, at der til et gennemsnitslandbrug medgår ca. 5.000 m². Beskatningen vil udgøre ca. 60 kr. pr. år.

Endvidere fremgår det af forslaget, at der i skatteåret 1977 kun kan opkræves amtskommunal grundskyld af et beløb svarende til halvdelen af den for den pågældende ejendom fastsatte grundværdi og maksimumet til et beløb, der svarer til grundværdien med fradrag af 50 øre pr. m².

Det kommer nok ikke bag på forslagsstillerne, at jeg siger, at socialdemokratiet heller ikke kan medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Derefter vil jeg vende mig til lovforslag nr. 71, fremsat af det radikale venstre. Også dette forslag omfatter en ophævelse af den amtskommunale grundskyldbeskatning fra og med skatteåret 1978 og omfatter samme kategori af ejendomme som omtalt i venstres forslag, ligesom kun de arealer, der benyttes til bebyggelse, gårdsplads, have o. lign., fortsat skal betale amtsgrundskyldskat. I så henseende adskiller forslaget sig ikke fra de af venstre og kristeligt folkeparti fremsatte, men ifølge forslaget skal de arealer, der fritages for at betale amtskommunal grundskyldskat, pålægges en arealafgift, der skal indbetales til statskassen. Det fremgår videre, at arealafgiften skal fastsættes under hensyn til de støttemidler, der er nødvendige for at sikre produktion og afsætning af landbrugsvarer og gartneriprodukter m. v.

Ifølge bemærkningerne til forslaget forudsættes det, at en arealafgift vil afdæmpe prisstigningerne på landbrugsjord. Heri er jeg enig, såfremt arealafgiften sættes højt nok, men da det ikke fremgår af forslaget, hvor stor en afgift forslagsstillerne har

tænkt sig, kan man ikke overskue denne del af forslaget.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at arealafgiften skal dække de produktionsafgifter, som i dag betales af producenterne, ligesom arealafgiften skal dække en del af de af staten hidtil betalte tilskud til konsulentlønninger og veterinærkontrol m. v. Også her er der meget stor usikkerhed om, hvor stor en del arealafgiften skal dække af disse konsulentlønninger, veterinærkontrol m. v.

I det hele taget ligger der ikke en samlet provenumæssig beregning af forslaget. Også derfor må jeg give ministeren ret i, at såfremt store dele af provenuet fra arealafgiften skal tilbage til landbruget, kan vi ikke umiddelbart medvirke til forslagets gennemførelse, men vil gerne se nærmere på forslaget under det kommende udvalgsarbejde.

Aksel Pedersen (V):

Først hr. Karl Nielsen, som jo kører den hest frem — vi har jo alle sammen vores stald, vi kører heste frem af i øjeblikket — at det er de store godsejere, der får noget foræret. Ja, når man sammenholder det med det, hr. Erhard Jakobsen sagde under forhandlingerne, at det er de mindre og de svage, der sådan set får gavn af forslaget, hvis man nedsatte grundskylden på samtlige jorder, er det meget typisk. Altså man kører hver tingene derud i de ekstreme tilfælde i stedet for at se, hvordan en lov vil virke i al almindelighed.

I øvrigt nævner hr. Karl Nielsen, at det er så og så lidt boligarealet ved gårdene vil indbringe. Jeg kunne tænke mig, når man kom til at lave en deling af vurderingen af arealerne, at de boligarealer ville blive sat op i forhold til de arealer, som ligger i byområder. Men lad det være. Det er kun bagateller.

Det korte af det lange er, at enten man svarer grundskyld eller ikke svarer grundskyld med det, vi kalder normale indkomster, så vil det ikke komme til at forrykke skattebyrden på et landbrug ret meget, og det er nok noget, man skal lægge mærke til. Til gengæld vil det i et år med dårlig indkomst komme til at gavne de pågældende landbrug, for da har man ingen mulighed for at vælte fradragretten over på ind-

[Aksel Pedersen.]

komst og trække fra dér og dermed opnå den fordel, der ligger. Det er også det, der er hensigten med de 3 forslag, vi her må diskutere.

Det af venstre fremsatte forslag hviler jo rent teknisk på, at vi mangler en særskilt vurdering af bygningsarealet for noterede landbrug, gartnerier, planteskoler og frugtplantager. Derfor er det, vi det første år blot siger, at vi halverer disse brugstypers amtskommunale grundskyld i 1977 — vi går selvfølgelig frem til 1977 af hensyn til amtskommunernes budgetter — og i 1978, efter at den ny vurdering er foretaget, hvor man lovmæssigt kan få en opdeling af arealerne, har vi så muligheden for at sige, at så fjerner man amtsgrundskyldskatten på produktionsjord.

Der er dog nogle undtagelser, for i 1977 siger vi, at ejendomme, der har en større værdi end 1 kr. pr. m², får lov at betale skat af det fulde beløb minus 50 øre pr. m², og der er også et par andre tekniske detaljer.

Man skal huske, at amtsgrundskylden er en omkostning i lighed med alle andre omkostninger i landbruget. Man postulerer, at det er med til at sætte grundprisen i vejret, hvis vi tager den væk. Så vil det jo sige, at hvis vi gik den helt modsatte vej, og det er vel også det, hr. Karl Nielsen ønsker, at der var fuld grundskyld på, at staten simpelt hen ejede jorden, så havde man en lige så god økonomisk produktionssituation. Men vi ved, at vi har en enorm afvandring fra de erhverv, der omhandles af den lettelse her, altså jordbrugserhvervene, og der er jo ingenting, der tyder på, at det ikke godt kunne være tiltrængt med en lettelse for de erhverv. Jordskatter er konkurrenceforvridende, og vi må sige, at det er det, der er temaet i de 3 lovforslag, vi har her.

Det af kristeligt folkeparti fremsatte forslag ligger jo meget tæt på linje med det, venstre har foreslået. Forskellen ligger reelt i overgangsformen og så det, at kristeligt folkeparti siger, at det ikke skal være driftsbygningerne, men kun selve boligen, der skal medtages i det, der skal beskattes.

Vi savner i kristeligt folkepartis forslag en fiksering af beløbet, for reelt vil der ske det, at når vi efter vurderingen i 1977 skal nedsætte med yderligere 4 promille, som forslaget går ud på, da vil der ske en stigning af

ejendomsskatterne, grundet på at ejendomsvurderingen vil stige meget mere end det, de 4 promille vil nedsætte det med. Jeg tænker, det er en forglemmelse fra kristeligt folkepartis side.

Jeg mener også, at man af hensyn til ligestilling med byerhvervene bør medtage produktionsbygningernes grundareal, for at vi dermed kan sige, at det ikke er dér, vi ønsker at frigøre os. Det er en ligestilling med byerhvervene, når produktionsbygningerne skal svare grundskatter, ligesom fabriksbygningerne i byerne gør.

De radikales lovforslag begynder jo så godt, og det er modsat eventyrene, for her ender det nemlig skidt. Vi kommer ud for, at de med den ene hånd vil give noget, som de så med den anden hånd vil tage tilbage, og så vidt jeg kan regne ud bliver det endda med renter, de tager pengene tilbage, hvis forslaget i dets fulde ordlyd går igennem.

Med hensyn til produktionsafgifterne kan der da være ting, som måske er noget af det, vi kan tale om, hvis det er betingelsen for at få et flertal for forslaget om at nedsætte amtsgrundskylden. Det vil i det mindste være en omflytning af afgifter fra andre områder i landbruget og vil for så vidt blot betyde, at man placerer pengene et andet sted. Da nogle af hensigterne, og det er jo også det, landbo- og husmandsforeningernes henvendelse til partierne er gået ud på, er at give de korndyrkende landbrug en del af produktionsafgifterne, kan det vel siges, at det er opnået med det forslag, der kommer fra de radikale.

Men at konsulentordninger o. lign. skal betales over en promilleafgift i stedet for at vi har grundskatter, det synes jeg vil være en urimelighed. Vi må tænke på, at byerhvervene jo har deres konsulentordninger, der betales af staten med en vis procentdel, hvor de endda må indregne både kontorhold og andre dele i refusionsbeløbet. Landbruget får 70 pct. til konsulentordninger, men til gengæld kan kontorhold og kontorudgifter ikke indregnes. Det vil altså sige, at vi dér er nogenlunde ligestillet med byerhvervene, for de har en lavere procent som udgangspunkt. Men det er ikke så meget det, vi skal se på, for det, jeg synes vi skal se på, er, at udlandet, som vi skal konkurrere med, i mange tilfælde stiller konsulenter 100 pct. til rådighed for erhvervene. Det er dér, kon-

[Aksel Pedersen.]

kurrenceforvridningen kommer ind, hvis vi tager det radikale forslag efter pålydende.

Når det er sagt, vil jeg sige, at det jo er noget, vi kan forhandle om i udvalgene. Jeg vil da i det mindste ønske det radikale venstre til lykke med den nye stilling, de tager til grundskatterne, og så må vi jo håbe på, at vi kan tale os til rette om tingene i udvalgene.

Jeg ser jo lyst på fremtiden for disse grundskatter her, på, at vi kan få dem fjernet fra produktionsjord, og jeg håber da bestemt ikke, at den, der kommer på talerstolen næst efter mig, vil tage det lyse syn fra mig.

Maisted (FP):

Vi er enige i, at jordskatterne ligesom alle andre skatter er for høje, og vi har tidligere forsøgt at give en lempelse for alle typer ejendomme ved at foreslå en nedsættelse af amtsgrundskylden fra 20 promille til 15 promille, men takket være fru Ritta Ahm blev forslaget ikke vedtaget.

Argumentet imod denne nedsættelse af amtsgrundskylden var, at amterne ikke kunne undvære denne indkomst og var ude af stand til at gennemføre de nødvendige besparelser. Vi finder derfor, at det vil være mere rimeligt, at vi nu fik fjernet kapitalvindingsskatten, der er skadelig for hele vort erhvervsliv og kun indbringer ca. 700 mill. kr. i statskassen, fremfor at forsøge at favorisere enkelte erhverv, hvilket omgående vil føre til krav fra andre erhvervsgrupper om lempelse af deres særskatter.

Aase Olesen (RV):

Der har i de senere år med kortere og kortere mellemrum været fremsat forslag om nedsættelse eller bortfald af amtsskatterne. Det var længe et risikofrit forehavende for venstre og konservative her i tinget at demonstrere deres gode vilje over for landbruget, idet der ikke var mulighed for at skabe et flertal for forslag, der på en så ensidig måde forrykker skattebyrden fra de store jordbesiddere over på det mindre landbrug og over på skatteydere, der ikke ejer jord.

I sommer viste det sig imidlertid, at der nu kun skal flyttes én eneste stemme for at skabe flertal for en nedsættelse af amtsgrundskylden på al jord med 5 promille, det

vil sige en nedsættelse på henved 500 mill. kr. Med de to lovforslag, som nu er fremsat af henholdsvis venstre og kristeligt folkeparti, om fuldstændigt bortfald af amtsgrundskylden på den såkaldte produktionsjord over en kortere eller længere årrække, står vi nu i den situation, at vi må regne med, at der er, eller at der vil kunne skabes et flertal for et af forslagene.

Det radikale venstre er principielt imod afskaffelse af grundskylden, ikke alene på grund af den fordelingsmæssige virkning, som jeg omtalte før, men også fordi vi mener, at bortfald af jordskatterne uvægerlig vil føre til stigende jordpriser og dermed yderligere vanskeliggøre generationsskiftet i landbruget og dermed beslægtede erhverv. Men det betyder ikke, at vi ikke har været opmærksomme på landbrugets og specielt den animalske produktions vanskeligheder i disse år.

Da amterne i 1970 overtog en række opgaver, de ikke tidligere havde skullet løse, betød det, at grundskylden overalt i landet gik op til maksimumsgrænsen, 20 promille. Da konjunkturreguleringen faldt bort i 1973 ved EF-medlemskabet, samtidig med at vurderingerne i samme år for landbrugets vedkommende steg i gennemsnit med 60 pct., så betød det, at jordskatterne for mange landbrug blev en post, man måtte til at regne med.

Disse øgede byrder må imidlertid hele tiden ses i sammenhæng med, at EF-medlemskabet samtidig gav en samlet merindtjening for landbruget som helhed. Men de forbedrede indtjeningsmuligheder er ikke ligeligt fordelt. Produktionsafgifterne, som næsten alle er en følge af EF-medlemskabet, hviler i særlig grad på den animalske produktion, og det vil i praksis sige de mindre og middelstore brug og derudover i særlig grad på de unge landbofamilier.

Vi har i det radikale venstre længe arbejdet med dette problem, og vi er overbevist om, at løsningen ikke ligger i en isoleret afskaffelse af amtsgrundskylden, tværtimod. Det vil jo i første række komme det store og det kornproducerende landbrug til gode, altså netop de, der i forvejen fik størst fordel af EF-medlemskabet. Derfor kan vi ikke gå ind for venstres og kristeligt folkepartis forslag.

I erkendelse af, at tiden nu kalder på en

[Aase Olesen.]

løsning, som ikke forstærker forskelsbehandlingen mellem brugsstørrelserne inden for landbruget, har det radikale venstre fremsat forslaget om, at der samtidig med amtsgrundskyldens bortfald indføres en arealafgift, der skal træde i stedet for produktionsafgifterne.

Derudover finder vi det rimeligt, at arealafgiften tillige dækker en del af de udgifter, som i dag afholdes af staten i forbindelse med erhvervsfremmende foranstaltninger inden for landbrug, frugtplantager, planteskoler, skovbrug og gartnerier.

Det har været nævnt her fra den socialdemokratiske ordførers side, at man savner en nærmere udformning af reglerne for fastsættelse af arealafgiften, og at man kunne have ønsket sig nogle tal at tage stilling til. Jeg må derfor gøre opmærksom på, at det er helt bevidst, at det radikale forslag har fået den udformning, det har. Jeg vil gerne slå fast, at vi, samtidig med at vi ønsker en løsning på produktionsafgiftsproblemerne, helt klart tilstræber at afbøde de fordelingsmæssige skævheder, som en isoleret vedtagelse af venstres eller kristeligt folkepartis forslag vil medføre, men vi har ønsket at lægge op til en bred og holdbar løsning af dette meget væsentlige problem for landbruget.

Vi finder, at det er overordentlig skadeligt for både arbejdet i amterne, for erhvervet som helhed og for den enkelte landbofamilie, at der hersker så stor usikkerhed om, hvilke skattevilkår man er undergivet i de nærmeste år.

Vi vil under udvalgsarbejdet søge at få alle relevante tal og beregninger frem, så vi ved næste behandling af forslaget her i salen alle kan have fuldt overblik over de tekniske, administrative og fordelingsmæssige spørgsmål, der er i forbindelse med indførelse af arealafgiften.

Vi fremlægger dette forslag i tiltro til, at partierne både til højre og venstre i salen er interesseret i at finde en rimelig løsning. Vi gør det i bevidstheden om, at der står et enigt landbrug bag forslaget.

Jeg vil gerne slutte med at understrege, at De samvirkende danske Landboforeninger, Landbrugsraadet og De samvirkende danske Husmandsforeninger i deres henvendelse til folketingets partier netop understreger samtidigheden i afskaffelsen af amtsskatten

og indførelsen af arealafgiften. Jeg skal i den henseende minde hr. Aksel Pedersen om, at henvendelsen kom fra samtlige tre organisationer og ikke kun, som venstres ordfører sagde, fra husmandsforeningerne.

Endelig skal jeg slutte med at takke ministeren for tilsagnet om, at regeringen vil se med åbenhed på vores forslag og er parat til at drøfte det.

Hagen Hagensen (KF):

Der er et gammelt mundheld, der siger: gamle skatter er gode skatter, og deraf kunne man forledes til at tro, at grundskatter er gode skatter. Men med den udvikling, der har været og ikke mindst den voldsomme forhøjelse af grundværdier, der har fundet sted gennem de seneste tiders vurderinger af ejendommene, gælder det i hvert fald ikke længere, at gamle skatter er gode skatter.

Nu hører vi ikke til blandt dem, der har stået i kø for at få lov til at fremsætte forslag, som hr. Karl Nielsen nævnte det, men vi har, hver gang der har været grund dertil, og det har der været, når forslag herom har været fremsat, sagt, at vi vil være med til at lempe jordskatterne, det står i vort program. Vi gav også udtryk for det i den sidste folketingsssamling, hvor vi sammen med andre søgte at få de amtskommunale grundskatter sat ned fra 20 promille til 15 promille, et forslag, der ville være blevet vedtaget, hvis ikke et enkelt medlem, der også har været på talerstolen her i dag, ved den afgørende afstemning havde svigtet. Nu lader det til, at man går ind for noget af det, vi mente man skulle have gjort dengang.

Vi er fortsat parate til at medvirke til fornuftige og rimelige løsninger af forholdene omkring grundbeskatningen. Derfor vil vi gå positivt ind i drøftelser af problemerne ved behandling af de 3 forslag, som venstre, kristeligt folkeparti og de radikale har fremsat.

Jeg skal ikke gentage, hvad forslagene går ud på, men blot sige, at om det radikale forslag gælder det, at man vil indføre noget nyt, en arealafgift, der øjensynligt intet har med jordskatter at gøre, men er en afgift lagt på én produktionsart, korn og rodfrugter, til fordel for andre produktioner, kød og mælkeprodukter. Det forekommer simpelt hen aparte, og jeg vil godt have lov til at

[Hagen Hagensen.]

stille et par spørgsmål. Hvem er det egentlig, der er mest kornproducerende? Jeg tror efterhånden, at det forholdsmæssigt set også er det mindre landbrug, der producerer korn. Dernæst vil jeg gerne spørge, om en sådan afgift skal være fradragsberettiget, det fremgår ikke af noget i forslaget. Skal man kunne trække den fra, når man opgør sin indkomst, eller er det en omkostningsfordyrende ting, der sætter ind her, og det var vel ikke det, der skulle være meningen med forslaget.

Vi vil også pege på, at disse forslag ikke løser problemerne omkring grundbeskatningen, og at de alene vil fritage landbrugsjord og jord, der anvendes til omtrent samme formål. Vi kan altså slet ikke gå ind på at ville erstatte noget med arealafgiften.

Begrebet produktionsjord rækker videre end landbrugsjord, og hvad der svarer dertil. Det er også produktionsjord, når jorden anvendes til industri, til håndværk og også til handel, ja, vel egentlig også når jord anvendes til boligbyggeri, når det lejes ud. Sådanne forhold må med ind i billedet, når talen er om lempelse eller bortfald af grundbeskatningen. Det konservative folkeparti vil lette omkostningerne for erhvervene som helhed, og til omkostninger hører grundskatter.

I det hele taget må jeg sige, at jord ikke længere egner sig særlig godt til at være beskatningsobjekt. Det gælder også for jord, der bruges til bolig for enkelte familier. I mange tilfælde gælder det, at man nødvendigvis må anvende mere kostbar jord til boligformål. Det er simpelt hen en følge af de vurderinger af jorden, der følger af, at de ligger op mod de store bysamfund. Når jorden beskattes, så må alle uanset indkomststørrelse betale, og den tynger derfor hårdere på mindre indkomster og hindrer et frit forbrugsvalg med hensyn til de penge, der er til rådighed. Jeg ville så gerne, at man i denne forbindelse ikke skulle tage den gamle travet om, hvem det er, at det er lønmodtagere på den ene side og godsejere på den anden. Det har været berørt her i dag. Skal vi nu ikke høre op med at tale om det? Der er tale om dem, der ejer jord, og der er problemet, hvornår der skal betales skat af denne jord. Det er simpelt hen det, vi skal drøfte.

Der kan i øvrigt være god grund til i forbindelse med disse forslag at overveje det forslag, som vi har forladt nu, om man ikke i det hele taget skulle til at lette den beskatning, der hviler på jorden, over en vis periode, og vi vil som nævnt med åbent sind gå ind i drøftelserne heraf. Jeg tror simpelt hen også, der kan findes en vej frem, således at vi i hvert fald får begyndt på at klare tingene med hensyn til grundskatter.

Ømann (SF):

Det krav, som partiet venstre fremsætter i og med dette forslag, som det har fremlagt, var jo et krav, som var med i forligshandlingerne i september. Jeg skal ikke blande mig i dette forlig, men vi har jo tidligere diskuteret med hensyn til boligspørgsmålet, hvad der var omfattet af boligforliget, og de ting, der ikke var berørt, gik ikke ind i forliget, sagde man. Her er der i høj grad en ting, der har været berørt, og man kan jo nok undre sig over den forligsteknik, at en forligspartner, der ikke fik sit krav igennem ved forliget, bagefter prøver på at komme igennem med det ved et forslag her i salen.

Nu vel. Jeg vil først knytte et par bemærkninger til kristeligt folkepartis og venstres forslag, der jo er nærmest parallelle. Forslagene rører ved noget meget afgørende for den fremtidige udvikling. Se, det slagord, som nu køres: ingen skat på produktionsjord, det lyder jo i og for sig tiltalende, det lyder forbrugervenligt, det lyder, som om priserne så kommer ned osv. Jeg kunne måske også nok gå ind på tanken, hvis venstre ville acceptere et andet slagord, nemlig: ingen ekstra fordele og ekstra gevinster ved at eje og omsætte produktionsjord. Så ville der være lidt renfærdighed i politik. Når man nu siger, at ejendomsskatterne — de få, vi altså har tilbage — er blodigt uretfærdige, så skal man da vist lige huske, at de formuestigninger og gevinster, der indhøstes på dette område, er af en helt, helt anden størrelsesorden end de angiveligt 190 mill. kr., vi her står og snakker om ifølge venstres forslag.

Kapitalvindingsskatten er lige blevet lempet. Man ynder at sige, at den er blevet skærpet. Det er ikke rigtigt. Formueskatten gør kun et beskedent indhug i de gevinster, jeg taler om. Det er altså ikke noget betrængt

[Bmann.]

område, men det skal sandelig indrømmes, at goderne er ulige fordelt og først og fremmest på et område, som partiet venstre ynder at snakke om, nemlig med hensyn til generationsskifte. Goderne er ulige fordelt mellem dem, der besidder, og dem, der i fremtiden skal drive dansk landbrug.

Se, hvis man nu trykkede fortjenstmulighederne lidt hos dem, der besidder, så ville man ubestrideligt lette generationsskiftet. Men her gør man altså det modsatte. Skattelempelsen her, som man tilsigter, kapitaliseres, og med ét slag — nej, det er to etaper, det er to slag — får ejerne af produktionsjord foræret 2 mia kr. lige ned i foret. Hvis der er nogen, der tror, at dette beløb nogen sinde kommer de nye generationer til gode, så tror man forkert. Det er dem, der skal betale, hvad der her vindes.

Det, der ville være fornuftigt, var jo tanken om en grundværdistigningsskyld — det skal jeg senere vende tilbage til her i tinget — og også at drøfte de tanker om statsfæste, som i landbrugskredse har været langt fremme. Jeg tror også, at vi skal se i øjnene, at hvis vi alle sammen skal være her i Danmark, så må vi lave en eller anden facon for nationalisering af Danmarks jord. Jeg tror, det ville tjene et moderne industrisamfund godt, hvis jorden var samfundseje.

Hermed er også sagt, at jeg ikke kan tiltræde det radikale forslag. Det tilsigter jo, at korndyrkerne skal være med til at betale produktionsudgifterne ved den animalske produktion, men hovedsagen i det er jo, at på samme måde som venstres forslag vil man afskaffe den amtskommunale grundskyld. Der vil jeg da meget gerne se et regnskab. Til gengæld vil man indføre en arealafgift, som dels skal dække, hvad landbruget hidtil har betalt i produktionsafgifter, dels skal dække, hvad det offentlige hidtil har betalt i tilskud til landbruget på forskellig vis. Ja men hvordan er denne balance? På den ene side skærer man altså den amtskommunale grundskyld væk, og på den anden side lader man landbruget gennem arealafgiften betale nogle af de produktions-tilskud, som hidtil er udredt af det offentlige. Hvordan er denne balance? Der må da komme et provenutab, og i det omfang dette provenutab kommer, ja men så er den kapitaliseringsfare, som netop er påpeget af de

radikale i deres forslag som kritik af venstres forslag, jo den samme. Det kan da godt være, at man vil en lidt mindre kapitalisering, men principielt gør man det samme, som venstre gør.

Derfor er det for at bedømme rækkevidden af det radikale forslag ganske afgørende, at vi får nogle tal på bordet. Nu er det sagt, at det kan vi få i udvalget. Det ville have været rart med et par stykker her i dag.

Fuglsang (DKP):

De to forslag af dem, vi behandler, det fra venstre og det fra kristeligt folkeparti, handler begge to om det, som man kalder afskaffelse af skat på produktionsjord, og som undertiden også går under betegnelsen: en særskat for landbrugserhvervet og en svækkelse af det danske landbrugs konkurrenceevne over for udlandet.

Lad det være sagt med det samme, at kommunisterne er for en retfærdig fordeling af skattebyrden, også hvad angår landbruget. Vi er for en ikke mindst indkomstmæssig ligestilling mellem dem, der arbejder ved landbruget, og dem, der arbejder i andre erhverv, og naturligvis er vi ikke imod at styrke det danske landbrugs konkurrenceevne på verdensmarkedet såvel som på hjemmemarkedet. Vi kan bare ikke med vor bedste vilje se, at disse gode hensigter virkelig fremmes gennem de to forslag, jeg har omtalt.

Det fremhæves med flid, at Danmark er temmelig alene, når det gælder om at beskatte landbrugsjorden. Men hvis vi ser os om i verden, har vi så noget indtryk af, at bønderne i andre lande lever og arbejder under mere tilfredsstillende forhold? Der er i virkeligheden intet, der tyder på, at deres tilværelse uden jordskatter, som vore bønder har, af den grund er mere tryk og problemfri, end den er for danske bønder.

Jeg vil også gerne sige, at hvis det virkelig var landbruget, man ville hjælpe, så er der en lang række andre områder, som man med større held kunne kaste sig over, for når der, som det også er sket her i dag, tales om landbrugets omkostninger, så findes der vitterlig andre udgifter, der tynger hårdere end de så ofte omtalte ejendomsskatter.

Jeg har siddet og kigget på et par tal fra den sidste landøkonomiske oversigt, og det

[Fuglsang.]

forekommer, at de viser mig noget i den retning. I 1974-75 udgjorde landbrugets ejendomsskatter 637 mill. kr., hvoraf ca. halvdelen var på jorden, og for at tage et andet eksempel, som også ofte fremhæves som en tyngende omkostning for landbruget, lønningerne, så udgør disse omkring 1 mia kr. Over for disse to poster, specielt over for de ejendomsskatter, vi drøfter her i dag, står der renteudgifter på 2.760.000.000 kr. samt afdrag på gæld på 2 mia kr. Denne byrde på landbrugsproduktionen snakker man ikke ret meget om, og dog er de langt, langt tungere, end ejendomsskatterne er. I virkeligheden udgør de tilsammen sådan noget som en tredjedel af landbrugets produktionsværdi og halvdelen af dets bruttofaktorindkomst. I virkeligheden betyder de, at ligesom hovbonden i sin tid måtte arbejde gratis den halve uge for herremanden, så må nutidens bønder arbejde gratis på samme måde for rentekapitalen. Hvis man virkelig tænkte på at gøre noget for landbruget, så kiggede man på disse områder og mindre på ejendomsskatterne.

Noget andet er: hvad vil man sætte i stedet for disse ejendomsskatter, som man vil fjerne, for dog at sikre en nogenlunde rimelig skattefordeling også på landet? I en af de tidligere års debatter — for det spørgsmål kommer jo igen år efter år — har jeg mødt dette argument, at ejendomsskatterne også betales af dem, hvis indtægter er for lave til, at de kan betale indkomstskat, og så har jeg prøvet at blade tilbage i gamle statistiske årbøger for at finde frem til, hvem det er, der betaler disse lave indkomstskatter. Ja, det er selvfølgelig, som det er omtalt nogle gange også her i dag, arbejderne, men det er også andre. Til omkring 1970 kunne man se, at ude omkring i vore landkommuner var der bl. a. et par hundrede godsejere, som heller ikke betalte indkomstskatter, og hvis eneste skat altså i høj grad var disse ejendomsskatter. Ja men kan det da virkelig være sådan, at de, som ejer så store dele af det, man kalder Danmarks produktionsjord, skal være i stand til at kaste deres skattebyrder over på andre? Det mener vi som sagt ikke.

Vi er også imod at fjerne disse ejendomsskatter af de grunde, som tidligere er nævnt her i dag, nemlig at i samme grad som skat-

terne på jorden fjernes, så vil de omsættes i stigende priser på jord, i stigende gæld og stigende vanskeligheder for unge landmænd, som vil etablere sig.

Der tales om produktionsjorden, men det, man i virkeligheden vil, er jo ikke at forsvare landbrugsjord som produktionsjord, men fremme dens overgang til mere eller mindre direkte spekulationselement, og det vil vi ikke være med til.

Med hensyn til det sidste forslag, det, der er fremsat af de radikale, så er vi adskilligt mere velvillige over for det, fordi det trods alt vil give en mere rimelig fordeling af skatterne end de nuværende regler, og tanken om, at det provenu, der kommer ind, på den ene eller den anden måde skal komme landbruget til gode igen, ligger i nærheden af de tanker, som vi tidligere har haft.

Efter bemærkningerne vil de forslag, der ligger om at ophæve de nuværende skatter, betyde et provenutab på 360 mill. kr. Jeg vil gå ud fra, at den foreslåede afgift må bringes op på nogenlunde samme beløb, både for at dække de nuværende statsudgifter, som der omtales, men også fordi der stadig væk opstår problemer, som gør det nødvendigt at have midler.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal indledningsvis advare imod, at man bliver ved med at gøre det til et spørgsmål om, hvad nogle få godsejere her i landet betaler eller ikke betaler. Over for de eksempler, man kunne nævne på, at godsejere ikke betaler indkomstskat, skulle man nok prøve at se efter, om det ikke i mange tilfælde skyldes, at de har trukket 200.000-300.000 kr. fra i grundskatter, så det er derfor, deres indkomst kommer ned. Den mulighed har de jo ikke, hvis grundskatterne ikke var der, og så må de altså betale indkomstskat. Men det er en lille del af det. Det er bare den klassiske grundværdidiskussion, som går på landets store godsejere kontra husmænd osv. Hvornår vil man forlade denne problemstilling, der er 30 år gammel? Den har i al fald ikke meget med de fremtidige udviklingsmuligheder at gøre.

Som jeg har sagt før: mit parti har naturligvis sympati for dette forslag, for så vidt som det går ud på at lette skatterne på produktionsjord. Det var med i vort forslag. Vi har tænkt os det på den måde, at landbru-

[Erhard Jakobsen.]

get blev fri over 5 år for at betale skat af produktionsjord, og at alle andre blev fri for at betale grundskatter over 15 år.

Vi har ikke megen sympati for det radikale forslag. Det er efter vor formening at blande forskellige ting sammen, og det er indviklet nok i forvejen, uoverskueligt nok i forvejen. Det kan kun blive værre af det her foreslåede.

Men jeg vil rejse et par betæneligheder over for forslaget om at lette — sådan som der er tale om her — de amtskommunale grundskatter for en speciel gruppe ejendomme. Jeg vil rejse spørgsmålet: hvad gør så primærkommunerne? Ser man ikke i øjnene, at primærkommunerne sætter grundskyldpromillen i vejret? Og med hvilket resultat? Dels at landmændene kommer til at betale alligevel, dels at alle de andre kommer til at betale mere end før. Derfor vil jeg sige, at mit partis tilslutning til forslaget vil være betinget af, at man for det første sikrer i hvert fald en fiksering af grundskatterne i det hele taget, for ellers kan vi ikke se, man kommer igennem. Og som punkt 2 går jeg næsten ud fra, at vi på et eller andet tidspunkt af forhandlingerne vil stille ændringsforslag om, at det er den amtskommunale grundskyld i det hele taget, der nedsættes. Det er meget mindre indviklet at gøre det end disse meget indviklede ting, man nu er kommet ind på. Men først og fremmest: hvor ligger garantien for, at man ved at nedsætte den amtskommunale grundskyldpromille på den måde, der er tale om her, ikke i stedet for får primærkommunerne til at sige: all right, nu er der nogle, der er sluppet billigere, så kan vi til gengæld sætte vores promille i vejret? Det er en meget nærliggende mulighed, og den vil vi i hvert fald tygge længe på i udvalget.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg har bare nogle få bemærkninger. Jeg har noteret, at hr. Aksel Pedersen, hvis vi kommer til en realitetsafgørelse af noget af dette, var indstillet på, at boligarealet skulle vurderes lige så højt eller i hvert fald i nærheden af, hvad boliger normalt vurderes til. Det noterer jeg med tilfredshed.

Hr. Maisted var inde på et par spørgsmål om kapitalvindingsskatten. Der er jeg uenig med ham. Når man tager afstand fra forsla-

get, er jeg derimod aldeles enig og siger tak for tilslutningen til mine synspunkter.

Må jeg sige til fru Aase Olesen, at hvis fru Aase Olesen har sovet uroligt om natten og har haft anfægtelser i det radikale parti om, hvad man nu skulle gøre på grund af én stemme, så er det, ligesom om der er en ny vægning omkring dette spørgsmål, idet jeg forstod, at der ikke netop var én stemme, der var afgørende, men at der var flere stemmer, der var afgørende for, om sådan noget kunne komme igennem. Men jeg er helt enig med fru Aase Olesen i, at vi selvfølgelig skal se på det radikale forslag i udvalget.

Hr. Hagen Hagensen sagde, at mundheldet om, at gamle skatter var gode skatter, var ikke noget, der gjaldt. Man kunne sige, at man skal ikke smide noget væk, før man har noget, der er bedre. Efter min formening har vi i øjeblikket ikke noget, der er bedre.

Hr. Hagen Hagensen var inde på det spørgsmål, om arealafgiften var fradragsberettiget. Jeg går ud fra som noget aldeles givet — og det gar jeg ud fra at jeg er enig med de radikale om — at disse afgifter ikke er fradragsberettigede.

Endelig til sidst til hr. Erhard Jakobsen. Lige så meget, som jeg tidligere har beundret hr. Erhard Jakobsen som en dynamisk borgmester, lige så forundret er jeg over, at hr. Erhard Jakobsen gang på gang fra denne talerstol taler om indgreb i de dispositioner, som kommunerne selv har lov til at træffe — og havde lov til, mens hr. Erhard Jakobsen var borgmester i Gladsaxe kommune, som dengang blev ledet på en forbillig ledlig måde. Men det er måske frygten for, at de ikke gør det godt nok, dem, der er kommet bagefter.

Aksel Pedersen (V):

Jeg skal såmænd ikke forlænge denne diskussion så forfærdelig meget, men jeg kan ikke lade være med at udtale min skuffelse over den stilling, som fremskridtspartiet ved hr. Maisted indtager til forslagene om at nedsætte amtsgrundskylden.

Det er i øvrigt ikke langt fra, at man kan karakterisere den politik, fremskridtspartiet fører, som en „hverandenårs-politik“. I 1974 gik man som helhed i gruppen imod, at vi skulle nedsætte amtsgrundskylden med 5 promille. I foråret 1975 stillede man selv det

[Aksel Pedersen.]

forslag, som man havde været med til for en part af gruppen at nedstemme i foråret 1974, og gik sammen med en hel del partier ind for, at vi gennemførte en nedsættelse af amtsgrundskylden. Det var lige på grund af en enkelt stemme, det kiksede — så nær var vi. Nu kommer der et forslag om nedsættelse af grundskyldskatterne igen — selvfølgelig stillet på en anden måde for ikke at blive ved med at køre i den samme skure i noget, som vi ved er håbløst at få gennemført — og så springer man fra igen og siger: nu vil vi ikke.

Hvordan vil man gå ud fra fremskridtspartiets side og forklare landbruget, at man nu har stemt imod en nedsættelse af amtsgrundskylden på landbrugets jord, på skovbrugets jord, på gartneriernes jord? Nu siger man: vi vil meget hellere nedsætte kapitalvindingsskatten. Hvis jeg husker ret, så står der noget i fremskridtspartiets program om, at kapitalvindingsskatten skal tidligst nedsættes i 1979. Jeg ved godt, at man kom med et sammenrend sidste år, efter at der var indgået et forlig, og påstod, at nu havde man et flertal — 14 dage efter at forliget var indgået. Det havde jo været rart, om man vidste, hvad man ville, så man kunne spille ud og være med til at samarbejde om tingene.

Maisted (FP):

Til indenrigsministeren vil jeg sige, at det er nok at gå for vidt at tro, at vore synspunkter er parallelle.

Hr. Aksel Pedersen, vores forslag var et andet end det, der foreligger her, det må vi formentlig være enige om. Derfor er det rimeligt, at vi påpeger, at hvis vi skal være med til at nedsætte grundskyldpromillen, så skal det være for samtlige ejendomme. Vi vil ikke være med til at favorisere særlige erhverv. Hvis vi skal gennemføre en lettelse, som jo var en lille håndsregning til det samlede erhvervsliv, så ønsker vi, det kommer til at gælde for alle typer ejendomme. Det er rigtigt, at vi ikke har genfremsat det forslag, fordi vi forstod, at der var ikke flertal i salen for det. Vi finder, det er mere rimeligt, at man prøver på at sætte ind på andre områder, f. eks. over for kapitalvindingsskatten. Vi ser selvfølgelig allerhelst, at vi

får fjernet indkomstskatten først, men vi prøver altså på at få gennemført bare en smule skattelettelser for erhvervslivet som helhed.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne på det radikale venstres vegne takke for den gennemgående åbenhed, der har været over for det radikale forslag. Jeg skal ikke gå i detaljer i diskussionen her om vores udspil, men jeg vil gerne svare hr. Hagen Hagensen, når han spørger, om vi ikke er klar over, at også små landbrug producerer korn. Jo, det er vi naturligvis, og vores forslag tager netop sigte på ikke at gøre forskel på brugsstørrelserne, men vi mener, det er rimeligt, at også det kornproducerende landbrug, hvad enten det er store eller små landbrug, får noget af den byrde, der ligger i produktionsafgifterne i forbindelse med EF-medlemskabet. Vi mener altså, at de for øjeblikket hviler helt ensidigt på den animalske produktion, og det er det, vi gerne vil rette op på.

Der blev spurgt, om arealafgiften skal være fradragsberettiget. Vi må sige, at det må indgå i de forhandlinger, vi skal have i udvalget, og det samme må vi vel sige til hr. Ømann, som spørger, hvilken balance der er i dette regnestykke. Principielt er der intet som helst til hinder for, at der kan skabes balance, men vi må jo se, vor langt vi kan komme. Som jeg sagde i mit første indlæg vil det være afgørende for os, at vi får en bred og holdbar løsning på dette her, og det betyder altså, at vi får et flertal omkring det, som kan holde.

Til hr. Erhard Jakobsen vil jeg sige, at vi er jo som regel ikke enige om så meget, specielt ikke når det drejer sig om forholdene omkring fast ejendom, og det er der vel ingen grund til at gå i detaljer med, men vi må erkende, at der selvfølgelig er en række problemer også af den art, som hr. Erhard Jakobsen rejste, som vi må se nærmere på i udvalget.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne sige tak til fru Aase Olesen, også for den åbenhed, hvormed hun svarede her. Bortset fra brugsstørrelser og kornproducerende landbrug, hvilken del af svaret jeg tager til efterretning, så gik svaret jo ud

[Hagen Hagensen.]

på, at det, jeg havde spurgt om, om arealafgifterne var fradragsberettigede, det vidste man ikke. Her kommer man med et forslag, hvor man ikke ved noget om, hvordan det skal virke. Der er for mig ikke tvivl om, at de produktionsafgifter, der hidtil har været betalt af landbruget, har været fradragsberettigede omkostninger, men det skulle de altså muligvis ikke være nu, hvis vi skal følge indenrigsministeren, hvorimod fru Aase Olesen siger, at vi skal til at drøfte, hvordan det skal være. Ja men så er det da noget halvt og noget, der ikke er klart, man kommer med her, og så synes jeg egentlig, det er forkert at fremsætte et forslag, hvis rækkevidde man ikke selv kender på forhånd.

Må jeg blot sige i øvrigt, at vi går ind for lettelse af grundskatter. Vi ser helst, at de lettes generelt — dér er vi enige med andre, der har talt her i dag. Vi har ikke nogen gymnastiske øvelser, vi skal foretage fragang til gang, om vi skal fremsætte det ene forslag den ene gang eller støtte det andet. Vi følger den samme linje, modsat hr. Maistad, der har svært ved at forklare, hvorfor man ikke vil være med til at lette. Vi vil gerne lette generelt, men kan vi ikke komme til at gøre det, så må vi kigge på, hvor langt vi kan nå i denne omgang.

Ømann (SF):

Jeg er i og for sig meget interesseret i det nye, der ligger i det radikale forslag, nemlig det nye, at man laver en fordelingsnøgle med hensyn til dels nogle produktionsafgifter og dels nogle offentlige tilskud til erhvervene. Derfor er jeg lidt skuffet over, at vi ikke kunne få bare en antydning af, hvordan balancen er i dette forslag. Landbrugsstøtten er vel efterhånden gået så langt ned, at der skal skræbes meget sammen, hvis man skal ophæve et provenutab på de 190 mill. kr. netto, som venstreforslaget opererer med. Her er der vel at mærke korrigeret for den fordel, der er ved, at ejendomsskatterne kan trækkes fra, så det er altså nettotal, vi taler om.

Jeg vil da gerne være med til at drøfte det i udvalget og se, om vi kan finde en eller anden balance, og jeg synes, det er interessant med den fordelingsnøgle — den kan vi jo anvende andre steder.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg undrer mig stærkt over fremskridtspartiets stilling til dette forslag. Efter, jeg havde nær sagt det overfald, vi sidste år måtte notere, må jeg nok sige, at det er en bemærkelsesværdig stilling, fremskridtspartiet tager til disse forslag, der her ligger.

Fremskridtspartiet siger, at det i stedet for gerne vil lempe kapitalvindingsskatten. Ja men det er jo på samme område, det er samme erhverv, man ønsker at tilgodese. Den kapitalvindingsskat, vi snakkede om sidste år, faldt også på landbrugserhvervet; det drejede sig om en lettelse for landbrugserhvervet, og disse forslag, der ligger her, går også ud på en lettelse for landbrugserhvervet. Hvad har man så imod, at man i stedet for, når man nu har mulighed for det, lemper betingelserne for et betrængt erhverv på denne måde? Jeg forstår simpelt hen ikke fremskridtspartiets stillingtagen til sådanne forslag.

Da vores ordfører ikke har omtalt de radikales forslag, skal jeg da gerne sige, at dette forslag har jeg såmænd tidligere selv spekuleret over, og det er ikke så underligt, at landbrugsorganisationerne selv har prøvet at fremlægge noget lignende, som de radikale her har fremlagt. Jeg må da sige, at vi ikke er modvillige over for forslaget, og vi vil gerne være med til at drøfte det, fordi der måske kan ligge en løsning her, som vi kan enes om, og som er rimelig, og som medvirker til det, vi også ønsker, nemlig at fremme den animalske produktion på bekostning af den vegetabiliske produktion. Vi må jo notere, at hvis vi i dette land hæmmer den animalske produktion, går vi glip af en stor valutaindtjening. Ser vi på udviklingen de sidste par år, må vi notere, at den animalske produktion er gået tilbage, mens den vegetabiliske produktion er gået frem, og hvis vi fortsætter med den udvikling, kommer vi i al fald ind i en uheldig valutarisk situation. Derfor kan der nok være noget positivt i det radikale forslag, og vi vil da gerne være med til at diskutere det.

Dog må jeg sige om arealafgiften, som fru Aase Olesen, så vidt jeg da opfattede det, antydede ikke skulle være fradragsberettiget, at det må den da klart være. Det er da som alt andet en almindelig driftsudgift, og så må den gå ind som en fradragsberettiget udgift. Derom kan der ikke være tvivl. Er

[Arne Bjerregaard.]

der tvivl om dette, vil jeg fra mit parti sige, at så kan vi ikke diskutere spørgsmålet. Det må være en driftsudgift, hvor skal vi ellers sætte grænsen?

Ritta Ahn (KrF):

Jeg vil gerne takke ordførerne for de betragtninger, de er fremkommet med, både de positive og de negative. Men jeg står noget uforstående over for indenrigsministerens negative indstilling over for vort forslag, mens han har en mere moderat indstilling til det radikale venstres forslag, som dog også indebærer afskaffelse af grundskyldpromillen. Altså er forskellen på det radikale venstres forslag og vort forslag alene, at det radikale venstre går noget videre ved at pålægge landbruget en arealafgift.

Til den socialdemokratiske ordfører vil jeg gerne sige, at kristeligt folkeparti jo i sidste samling stillede et ændringsforslag til det da foreliggende forslag, som gik ud på afskaffelse af den amtskommunale grundskyld. Vort ændringsforslag lød da på et afslag i grundskatterne på 800 kr., hvorved der var lagt loft for de store jordbesiddere, som man taler så meget om. Det kunne socialdemokratiet heller ikke gå med til, så det er for mig meget, meget svært at se, hvor socialdemokratiet i grunden står.

Venstres ordfører har nu indgående klarlagt venstres forslag, og vores forslag ligger så nær opad, at jeg ikke vil gå i dybden med det. Kun vil jeg nævne, at de nuanceforskelle, der er mellem forslagene, er så små, at vi denne gang nok skulle kunne nå til enighed i udvalget.

Jeg er meget glad for, at det radikale venstres holdning til hele spørgsmålet om grundskatterne nu er kommet frem, og vi går ind i en positiv udvalgsbehandling af det forslag, de har fremsat.

Fremskridtspartiets holdning forbavser mig sådan set ikke, men jeg vil gerne sige til hr. Maisted: i dag er det ikke kapitalvindingsskatten, vi diskuterer, det er afskaffelse af grundskyldpromillen. Men i dag er der jo ingen uriaspost ledig, og derfor er det meget lettere at træde uden for rækkerne i dag og stå splittet, end det var ved den tidligere sag. Det skal De såmænd ikke høre noget om fra min side. Jeg har altid haft

ondt af mine medmennesker, som har svært ved at holde fast på et standpunkt.

Til den konservative ordførers personlige bemærkninger til mig om min stilling til sagen, der var fremme i sidste samling, kan jeg sige, at min indstilling altid har været: afskaffelse af skat på produktionsjord og intet mere, og det er derfor, jeg i dag står med dette forslag.

Til socialistisk folkepartis ordfører og kommunisternes ordfører vil jeg kun sige, at jeg mener ikke, det skulle være nødvendigt at hæve indkomstskatten. Det skulle være muligt ude i amterne at spare dette beløb. Ellers kan vi give dem et beløb over bloktilskudsordningen. Jeg håber da, at man kan tilslutte sig kristeligt folkepartis tanke om en aftrapning over en 5-årig periode. Det virker ikke så hårdt for amternes budgetter.

Tak for tilslutningen fra centrum-demokraterne. Jeg håber nu på et godt udvalgsarbejde. Jeg vil gøre mit til, at der kommer noget positivt ud af det.

Dohrmann (FP):

Nu synes jeg godt nok, både hr. Aksel Pedersen og hr. Arne Bjerregaard skulle dæmpe tonen en lille smule. Der er overhovedet ikke tale om, at fremskridtspartiet løber fra noget som helst, heller ikke fra det forslag, vi fremsatte sidste år. Det, vi vender os imod, er, at man ensidigt begynder at begunstige visse erhverv.

Hr. Arne Bjerregaard blander også kapitalvindingsskatten ind i det. Her har vi den samme problematik. Kapitalvindingsskatten, som det også blev sagt, dengang vi behandlede den, vedrører jo også alle erhverv. Hr. Arne Bjerregaards bemærkninger må jeg tage som et udtryk for, at man ligesom ønsker at slette fortidens synder, eller noget i den stil.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Jeg må undre mig noget over, at vi nu bliver beskyldt for at skifte standpunkt. Det er jo andre forslag, der ligger, end dem, der blev fremsat af os i sin tid.

Der er én ting, der undrer mig mere i denne debat, nemlig at hverken de radikale eller kristeligt folkeparti har anvist, hvordan amterne nu skulle finansiere det provenutab, som de gik så stærkt imod sidste

[Maisted.]

gang. Så vidt jeg husker, brugte begge ordførere det ordvalg, at man var noget i retning af asocial, hvis man fratog amterne disse indtjeningsmuligheder. Derfor må det vistnok være disse partier, det skifter standpunkt, og ikke fremskridtspartiet.

Men vi er da villige til under udvalgsbehandlingen at se, om vi kan komme frem til en fornuftig løsning af problemerne.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi er nødt til at sige til hr. Dohrmann, at kapitalvindingsskatten, som vi behandlede sidst, var ikke den særlige indkomstskat for hele spektret. Når vi snakkede om kapitalvindingsskatten sidste år, så var det kapitalvindingsskatten på landbrugsejendomme. Det var det eneste, vi behandlede. Sidste år fremsatte fremskridtspartiet — sammen med os ganske vist, det står vi da ved, og det er vi da glade ved at vi gjorde — forslag om en yderligere lettelse i forhold til det, der blev vedtaget her i tinget, men det var en ensidig — ja, man kan ikke sige erhvervsstøtte, men det var i al fald en lempelse i beskatningen, som var ensidig med hensyn til erhverv. Hvorfor kommer man så nu og siger, man ikke vil være med til en ensidig lettelse, når man sidste år ville være med til over for landbruget at give en lempelse. Nu vil man ikke være med til at gennemføre en lempelse. Det forstår jeg ikke skulle være konsekvent. Jeg kan kun se det inkonsekvente i det.

Formanden:

Kapitalvindingsafgiften er ikke til behandling ved denne lejlighed.

Fuglsang (DKP):

Jeg synes, det er en interessant ny stilling, fremskridtspartiet tager til dette konkrete forslag, også ny for fremskridtspartiet selv. Der ligger et forslag, som de går ind for principielt, men fordi det ikke omfatter alt andet, kan de ikke stemme for det. Dette „alt eller intet“ har til dato alligevel ikke været princippet for afstemninger — heller ikke for fremskridtspartiet — her i salen.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Kun et enkelt spørgsmål. Fru Ritta Ahm sagde til mig, at hun forstod ikke, hvorfor

jeg havde mere forkærlighed for det radikale forslag end for kristeligt folkepartis. Må jeg sige, at kristeligt folkeparti tager alt, de radikale tager måske alt, men giver godt halvdelen tilbage. Det er derfor, jeg har en smule sympati og måske lidt mere end en smule sympati.

Må jeg endelig sige til fru Ritta Ahm, at det ville dog være urimeligt, om man sagde til amtskommunerne: nu fratager vi jer beskatningsmuligheden, så skal I spare disse penge. Og hvis de skulle have bloktilskud, så ville det blive en statsudgift, og det vil altså sige mere statsskat.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Hr. Maisted talte om, at vi ikke havde anvist, hvor amterne skulle få pengene fra. Det må vel være gået op for fremskridtspartiet, at det, der her er tale om, er et meget lille beløb i forhold til det, som vi talte om i juni måned. Der kan skabes hel balance, hvis vi vil. Det afhænger altså af, hvad vi kan nå frem til.

Formanden:

Vi kan ikke diskutere med korte bemærkninger ret længe. Hr. Maisted har ordet for en kort bemærkning.

(Maisted: Frafalder).

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger.

(Lovforslag nr. 59. Fremsat 30/10 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.